

Podpora spolupráce škol a firem

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obecný model spolupráce škol a zaměstnavatelů – kategorie dosaženého vzdělání H

OBSAH

Modul praktického vyučování – odborný výcvik	1
Modul využití odborníků z praxe	4
Modul stáží a jiných forem praxe učitelů odborných předmětů a učitelů vybraných všeobecně vzdělávacích předmětů	7

Vymezení skupiny oborů

RVP

Obecný model spolupráce škol a zaměstnavatelů je určen pro rozpracování v libovolné skupině oborů vzdělání. Postihuje obecné principy spolupráce škol a zaměstnavatelů pro realizaci v odborných školách, identifikuje místa, v nichž je možné prohlubovat spolupráci škol a firem v reálné praxi. Při rozpracování bude škola vycházet vždy z konkrétního RVP.

MODUL PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

ODBOBNÝ VÝCVIK

Cíl: Zvýšení odborných a klíčových kompetencí žáků
v reálném pracovním prostředí

POPIS CÍLE

- vytvářet podmínky pro aktivní vstup podniků, budoucích zaměstnavatelů, do procesu praktické přípravy žáků na povolání;
- přibližovat obsah vyučovacích předmětů potřebám zaměstnavatelů;
- motivovat žáky k jejich zájmu o vyučovanou odbornost a pro jejich uplatnění ve studované odbornosti;
- propojit spolupráci zaměstnavatelů a pracovníků škol – učitel odborných předmětů, učitel odborného výcviku, učitel praktického vyučování;
- seznamovat žáky s reálným pracovním prostředím nejen v ČR;
- zajistit kvalitnější připravenost budoucích absolventů s využíváním moderních technologií a jejich uplatnění v podnicích včetně inovace ŠVP;
- využívat moderních technologií i k prohloubení vzájemné informovanosti mezi školami a podniky;

- podporovat komplexnost přípravy v rozsahu pracovních činností a kompetencí daného oboru;
- propojovat získané dovednosti a kompetence s požadavky NSK a ECVET;
- rozvíjet návyky související s bezpečností práce a ochranou zdraví při práci na pracovišti zaměstnavatelů.

OBSAHOVÁ CHARAKTERISTIKA

Cílem modulu je prohloubit školní odbornou přípravu žáků v odborném výcviku při spolupráci se zaměstnavateli přímo v reálném pracovním prostředí. Cílem odborného výcviku je procvičit si získané školní znalosti a dovednosti v praxi, získat nové rozšiřující praktické dovednosti a naučit se spolupracovat v pracovním kolektivu. Cíle bude dosaženo směřováním k dosažení následujících odborných kompetencí stanovených v RVP.

ODBOBNÉ KOMPETENCE A KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Rozvíjeny jsou zejména odborné kompetence definované v RVP, které mají vztah k vlastní firemní praxi nebo jsou ovlivněny rychlým technologickým či jiným rozvojem tak, že je účelné doplňovat jejich osvojování přímou spoluprací v praxi.

V průběhu praktického vyučování formou odborného výcviku jsou žáci vedeni k tomu, aby byly rozvíjeny i klíčové kompetence, které mají úzký vztah k oboru. Je třeba zaměřit se i na socializační aspekt vztah a formování postojů jako je např. k práci, práce ve skupině, v týmu, odpovědnost jednotlivce za vlastní práci, vztah nadřízený, podřízený, pracovní vztahy, lidská rovina, práce na sobě, úloha vzdělávání a osobnostního rozvoje, profesní a stavovská příslušnost a hrdost, ocenění za práci nejen finanční motivace, vedení mladších staršími spolužáky ve skupině, možnost předávání informací v roli mentora.

Daný obor připravuje žáky na pozdější výkon povolání v oboru - výčet povolání, pracovních pozic, k nimž směřuje školní příprava a praktické vyučování.

POPIS ZPŮSOBŮ EVALUACE

- hodnocení výsledků žáka ve vazbě na závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání;
- možnost např. ověřování kompetencí s využitím hodnotících standardů NSK a možností využití vazby na profesní kvalifikace NSK
- rozvíjející kvalifikace: podle podmínek pracoviště je možné se zaměřit na další možné profesní kvalifikace (rozvíjející kvalifikace): <http://www.narodni-kvalifikace.cz/>
- portfolio kompetencí žáka – zástupce zaměstnavatele ve spolupráci s učitelem odborného výcviku potvrdí, že žák získal příslušné kompetence (klasifikaci v rámci odborného výcviku zajišťuje učitel odborného výcviku);
- prvky ECVET – pro účely mobility žáka (uznání výsledků učení v jiné škole nebo u zaměstnavatele v ČR/zahraničí) se vystaví osobní záznam.

ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

● ČASOVÉ:

- doporučený rozsah odborného výcviku v reálném pracovním prostředí - % z hod. dotace v závislosti na oboru a ročníku
- stanovení tzv. **přípravného období** a **období odborného rozvoje** (např. v ročnících nebo v plánovaných hodinách)

● PROSTOROVÉ:

- období odborné přípravy příprava ve školním středisku (dílnách laboratořích) s učitelem odborného výcviku. Realizace této fáze např. v 1. ročníku; Časová dotace výuky žáků s účastí odborníka z praxe v rozsahu xx hodin.
- období odborného rozvoje realizovaného na pracovišti zaměstnavatele s využitím moderního technologického vybavení. Práce žáka ve firmě pod dohledem instruktora z firmy. Školící střediska (nadpodniková centra) využití pro žáky 3. ročníků podle nabídky center (speciální vybavení, postupy, požadavky), a to buď na dlouhodobější účast, nebo časově kratší celek, který ale umožní splnit očekávané cíle

● PERSONÁLNÍ:

- podíl odborníka z praxe a učitele odborného výcviku na odborném výcviku v přípravném období, zaměstnanci podniku x škola
- odborník z praxe/instruktor/kvalifikovaný pracovník zodpovědný za rozvoj odborných kompetencí (dle možností zaměstnavatele) v období odborného rozvoje, který je seznámen s osvojenými kompetencemi žáka a je schopen je v reálném prostředí podniku prohlubovat
- popis jejich role a zapojení při výuce žáka

● TECHNOLOGICKÉ:

- pracoviště školy (dílň, laboratoře) umožňující nácvik všech dílčích činností a dovedností stanovených v ŠVP (jeho doplnění) pro přípravné období;
- pracoviště zaměstnavatele, odpovídající moderním požadavkům, které splňují požadavky na profil absolventa učební oboru (RVP x ŠVP – jeho doplnění, NSK) v období odborného rozvoje;
- pracoviště nadpodnikových center pro nácvik dovedností a kompetencí na zařízeních s nejnovějšími technologiemi (včetně ECVET - <http://www.nuv.cz/vzdelavani-a-eu/ecvet?highlightWords=ECVET>);
- v případě využití principů ECVET je možné očekávané výsledky vzdělávání definovat skrze znalosti, dovednost a kompetence a tyto shlukovat do tzv. jednotek výsledků učení);
- BOZP - způsob zajištění (ochranné pracovní prostředky).

● KVALITATIVNÍ:

- pro zajištění standardů kvality realizace se doporučuje využít metodiky EQAVET
- nastavení cílů spolupráce školy a zaměstnavatele, dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle hodnotit, vyhodnocení dosažených cílů, přehodnocení

relevantnosti nastavených cílů, kritérií a přijetí opravných opatření pro další spolupráci

LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ

SMLOUVY

- podnik x škola

ODKAZY NA PLATNÉ LEGISLATIVNÍ NORMY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce;
- Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů;
- Vyhláška 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou ve znění vyhlášky č. 90/2010 Sb. a ve znění vyhlášky č. 274/2010 Sb.
- další zákony (občanský, o rozpočtových pravidlech, živnostenský, o dani z příjmu)
- další vyhlášky (o středním vzdělávání, o rekvalifikaci)
- Nařízení vlády č. 367/2012 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání.

MODUL VYUŽITÍ ODBORNÍKŮ Z PRAXE

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

POPIS CÍLE

- zvyšovat odborné i klíčové kompetence žáků (a učitelů) za pomoci odborníků z praxe;
- seznamovat žáky i učitele v prostředí školy, podniku nebo center odborné přípravy s novými technologiemi, pracovními postupy i trendy v konkrétním oboru;
- získávat informace (žáci, učitelé) přímo, bez dalšího zprostředkování;
- napomáhat zvýšení motivace žáků a jejich zájmu o studovaný obor;
- vytipovávat nadané žáky;
- motivovat žáky pro studium a práci v oboru;
- přibližovat obsah výuky požadavkům pracovního trhu.

OBSAHOVÁ CHARAKTERISTIKA

Odborník z praxe je osoba, která vstupuje do školní výuky s cílem doplnit běžnou výuku právě o praktické zkušenosti, nabídnout specifické odborné poznatky a dovednosti např. formou krátkodobého kurzu, ukázky, přednáška apod.

CHARAKTERISTIKA ODBORNÍKA Z PRAXE:

- zaměstnanec firmy
- OSVČ
- zkušenost s výukou žáků

ZPŮSOB REALIZACE

Četnost zapojení:

- systematická (pravidelná)
- občasná (nepravidelná)

Způsoby zapojení odborníka z praxe:

- do běžné výuky - jako součást vyučovací hodiny (např. jako asistent učitele odborných teoretických předmětů nebo učitele odborného výcviku; střídání se);
- exkurze v prostředí podniku (popis exkurze na pracoviště konané pravidelně v rámci výuky odborných předmětů nebo odborného výcviku; popis cílů, průběhu, organizace a zabezpečení, způsobu hodnocení a vazby na ŠVP);
- workshop (jednorázový nebo opakovaný, vázaný např. k vybranému tematickému celku) v prostředí podniku, případně školy - zařazení workshopů nebo vzdělávacích kurzů v rámci výuky odborných předmětů nebo mimo ni; popis cílů, průběhu, organizace a zabezpečení, způsobu hodnocení a vazby na ŠVP;
- vedení cvičení v dílně nebo v laboratoři;
- expertní vedení práce, konzultace, oponentura, obhajoba (popis způsobu spolupráce s odborníky z praxe v rámci vedení ročníkové práce, maturitní práce s obhajobou nebo jiné formy spolupráce při přípravě na praktickou maturitní zkoušku. Např. volba tématu, pomoc při materiálním zajištění zkoušky, pomoc při obsahovém zpracování práce, její připomínkování apod.);
- možnost přípravy na složení zkoušky profesní kvalifikace

ROZSAH

- v souladu se zvoleným způsobem zapojení odborníka určí škola ve spolupráci s podnikem/odborníkem z praxe. Bude vyjádřen počtem vyučovacích hodin nebo počtem jednotlivých realizovaných exkurzí za pololetí.

POČET ZAPOJENÝCH ŽÁKŮ

PŘEDPOKLÁDANÉ VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ:

- obsahové naplnění modulu je výsledkem dohody školy a podniku;

- v případě využití principů ECVET je možné očekávané výsledky vzdělávání definovat skrze znalosti, dovednost a kompetence a tyto shlukovat do tzv. jednotek výsledků učení.

POPIS ZPŮSOBŮ EVALUACE

Evaluace žáka (popis způsobu ověřování výsledků)

- např. vstupní a výstupní test, znalostní test, prověření praktických dovedností, vždy se zpětnou vazbou;
- různé formy soutěží znalostního či praktického charakteru;
- samostatná práce na zvolené téma;
- žák může získat např. i certifikát od firmy o absolvování kurzu, workshopu, atd.;
- akcent na motivační prvky.

PRVKY EQAVET

- nastavení cílů spolupráce školy a odborníka, dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle hodnotit, vyhodnocení dosažených cílů, přehodnocení relevantnosti nastavených cílů, kritérií a přijetí opravných opatření pro další spolupráci;
- zajištění kvality ve smyslu hodnocení výuky (z různých úhlů pohledu - z pozice školy, žáka, odborníka/podniku, i souladu s RVP/ŠVP)

MOŽNOST SLOŽENÍ ZKOUŠKY PROFESNÍ KVALIFIKACE (V NÁVAZNOSTI NA ŽÁKŮV OBOR)

- ve smyslu získání profesní kvalifikace jako bonus k žakově studijnímu programu - zapojení odborníka z praxe do přípravy

ZAJIŠTĚNÍ MOTIVAČNÍCH PRVKŮ PRO ŽÁKY

- soutěže s cenami pro výherce = nejlepší žáci budou mít možnost se např. podílet s firmou na zpracování projektu nebo budou moci absolvovat stáž např. i u zahraničního partnera apod. (propojení s prvky ECVET);
- podnik si tak může vytipovat nadané žáky a uvažovat o jejich zaměstnání po absolvování školy.

LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ

SMLOUVY

- smlouvy (mezi školou a firmou - v případě, že odborník nebude honorován ze strany školy), příp. smluvní vztah s odborníkem;

ODKAZY NA PLATNÉ LEGISLATIVNÍ NORMY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 563/2004 Sb. ze dne 24. září 2004 o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů;
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce;

- Vyhláška 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou ve znění vyhlášky č. 90/2010 Sb. a ve znění vyhlášky č. 274/2010 Sb.;
- odkazy na další normy (zákon o rozpočtových pravidlech územně správních celků - hospodaření příspěvkových organizací, živnostenský zákon, zákon o daních z příjmu, zákon o ověřování a uznávání výsledků učení), vyhlášky k daným zákonům a vyhl. o rekvalifikacích; BOZP, www.msmt.cz; www.sbirka.cz).

MODUL STÁŽÍ A JINÝCH FOREM PRAXE UČITELŮ ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ A UČITELŮ VYBRANÝCH VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

POPIS CÍLE

- zvyšovat odborné kompetence učitelů praktického vyučování, učitelů odborného výcviku a učitelů odborných předmětů v teoretické i praktické rovině;
- seznamovat je s novými technologiemi a pracovními postupy, vyzkoušet práci s novými stroji, přístroji a nástroji, podpořit sdílení zkušeností mezi učiteli;
- vytvářet a nabízet podmínky pro rozvoj a zvyšování odborné kvalifikace a mobilitu učitelů.

OBSAHOVÁ CHARAKTERISTIKA

- stáž či jiná forma praxe učitelů (dále jen stáže) realizovaná na pracovišti zaměstnavatele s využitím náročného technologického vybavení, případně dalších pomůcek (např. instruktážní video, ukázka výrobního postupu aj.);
- cíle stáže;
- minimální rozsah: podle účelu stáže (po dohodě mezi školou a firmou);
- minimální počet zapojených učitelů (z jedné školy, z více škol): zde je potřeba zohlednit odlišnosti v průběhu stáže, pokud jde o jednoho učitele, více učitelů z jedné školy, více učitelů z různých škol, může se měnit i v průběhu stáže;
- popis a forma zapojení učitele v rámci stáže (podrobný rozpis aktivit, které jsou součástí stáže, např. práce s konkrétními nástroji, přístroji či stroji, účast učitele na dílčích úkolech firmy, formy spolupráce více učitelů z různých škol a pracovníků firmy při řešení konkrétních úkolů), předpokládané činnosti vykonávané na stáži, předpokládané osvojení odborných kompetencí v rámci stáže;
- požadavky na stážistu - materiální, technické personální a osobnostní;
- využití prvků ECVET (mobilita učitelů, zvýšení odborných kompetencí učitele);
- možnost získání certifikátu (získaná profesní kvalifikace, typ certifikátu např. Europass apod.).

POPIS ZPŮSOBŮ EVALUACE

- způsob ověřování výsledků stáže (co, kde, kdy, jak často, v jakém pořadí se bude hodnotit; kritéria hodnocení);
- doklad o úspěšném absolvování a zakončení stáže (čím bude doloženo, typ dokladu, který úspěšný absolvent obdrží);
- hodnocení průběhu a výsledků stáže učitelem/učiteli a zástupci firmy (včetně různých forem spoluúčasti odborníků z firmy, např. prostřednictvím společného hodnotícího rozhovoru, facilitovaného semináře pro více učitelů apod.);
- hodnocení vlivů stáže na zkvalitňování procesu výuky, přínosu pro žáky, školu;
- návrhy na opatření vyplývající z výsledků stáže pro úpravy ŠVP;
- vazba na kariérní řád pedagogických pracovníků, kompetence učitele;
- využití prvků EQAVET (společné nastavení cílů a očekávaných výsledků stáže; jak bude hodnoceno, zda bylo cílů dosaženo; jak budou hodnoceny přínosy stáže; co lze příště udělat jinak; jaká opatření budou přijata pro zlepšení průběhu a výsledků stáže).

ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- **ČASOVÉ:**
 - kdy bude stáž probíhat
- **PROSTOROVÉ:**
 - popis pracoviště zaměstnavatele, na němž bude probíhat stáž
- **PERSONÁLNÍ:**
 - personální zajištění stáže (odborné požadavky na pracovníka zodpovědného za odborné vedení učitele/ů v průběhu stáže - mentora, počet pracovníků firmy zapojených do spolupráce v rámci stáže aj.), jaké činnosti bude vykonávat, v jakém rozsahu bude jeho zapojení;
 - nastavení pravidel spolupráce: podíl odborníka z firmy a učitele na vymezení cílů stáže, jejího průběhu a očekávaných výsledků, s kým bude učitel spolupracovat, kdo bude hodnotit dosažené výsledky apod.;
 - pracovní podmínky (přístup učitele na pracoviště, pracovní oděv/ochranné prostředky, proškolení v BOZP apod.).
- **TECHNOLOGICKÉ:**
 - popis technologického vybavení, které bude využíváno;
 - požadavky na poskytovatele stáže - materiální, technické.

LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů;
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce;

- Vyhláška 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou ve znění vyhlášky č. 90/2010 Sb. a ve znění vyhlášky č. 274/2010 Sb.;
- odkaz na další zákony (občanský zákoník, živnostenský zákon);
- odkaz na vzorové smlouvy (mezi školou a firmou - vymezení podmínek spolupráce, cestovní příkazy aj.);
- pojištění učitele pro případ úrazu a škody způsobené v průběhu stáže.